

have denne Fremgangsmaade gjort gjældende ogsaa for private Godser (Tscherning: Det er der ikke Spørgsmaal om!). Jo, der er fremhævet fra en anden Side, at den samme Eftergivelse af $\frac{1}{3}$ ogsaa burde finde Sted ved Ordningen af Fæstevæsenet paa de private Godser, ja, man har endog seet et Forslag komme frem, som gif ud paa, at der skulde eftergives $\frac{1}{4}$. Et saadant Forslag staaer nu vel i saa aabenbar Strid med selve Grundlovens Bestemmelse, at den ikke kan ventes nogenstunde let at ville blive gennemført, men, kunde man først bringe det dertil, at en Taxation efter Indfæstning og Landgilde som den, hvorom her er Tale, blev anseet for at være fuld Erstatning for Fæstegodssets virkelige Værdi, saa var derved meget vundet; thi saa var Udgangen aabnet til, at den samme Foranstaltning kunde gjøres gjældende ogsaa med Hensyn til det private Fæstegods. Det er Hensynet hertil, som har bevæget os til at see at tage Braaden fra Forslaget, derved at det blev klart, at denne Maade at ordne Sagen paa, kun gjaldt for de af Kronens Godser, med Hensyn til hvilke man havde disse ældre kongelige Resolutioner at støtte sig paa. Dette er min Hovedgrund, hvorfor jeg lægger saa særdeles Vægt paa dette Forslag, ja, saamegen Vægt, at jeg for mit Bedkommende maa gøre vort Forslags Antagelse til en Betingelse for, at jeg kan stemme for Lovforslaget i det Hele.

Ordføreren: Jeg troer, at Spørgsmaalet allerede er saa omhyggeligt discuteret fra begge Sider, at jeg ikke bør opholde Thinget længere med de Bemærkninger, som Enkelthederne i flere forskjellige Foredrag kunde give Anledning til. Mig forekommer det at have været Hovedsagen under den Afgjørelse, som Spørgsmaalet forrige Gang fandt i sin Almindelighed, hvilken Fremgangsmaade der i sig selv var den rigtigste. Thinget har med stor Majoritet sluttet sig til den Fremgangsmaade, som Fleertallet havde foreslaaet, og som blev understøttet fra Ministeriets Side. Naar jeg gaaer ud herfra, kan jeg, som sagt, ikke komme til at behandle den ene Deel af Statens Gods paa en anden Maade end den anden; jeg kan

ikke indsee, at der kan være tilstrækkelig Grund til at skjelne imellem, om dette Bøndergods ligger paa den ene eller paa den anden Side af store Belt. Jeg troer, at det vilde have en uheldig Virkning for det Niemed, som er stillet for denne Foranstaltning, om en saadan Forskjel blev gjort; mig forekommer det, at man da let i Jylland og Fyen vilde føle sig forurettet, naar man der skulde undergives en anden Regel end den, som skulde gjælde for Godserne paa Sjælland. Der er imidlertid af den ærede Rigsdagsmand for Københavns Amts 4de District (Krieger) og den ærede sidste Taler fremhævet en ny Omstændighed, paa hvilken de have lagt særdeles Vægt, og som skulde motivere det stillede Vædringsforslag, — det er den Sammenhæng, der skulde være mellem det Spørgsmaal, der her foreligger, om Overgang af Statens Fæstegods til Selveiendom og Spørgsmaalet om Fæsteafløsningen paa de private Godser. Jeg skal med Hensyn hertil tillade mig at bemærke, at efter min Anskuelse votere vi her ikke noget Princip, der skulde kunne gjøres gjældende med Hensyn til Fæsteafløsningen i Almindelighed; vi forhandle her kun en Lov, der skal afgjøre, hvorledes Staten finder sig tjent med at overdrage Selveiendom til sine Bønder, og, vel at mærke, man maa ved denne Lov ikke tage Hensyn alene til en enkelt Paragraph, altsaa heller ikke til den anden Paragraph alene, men man maa tage Løven som et sammenhængende Hele, saaledes som den foreligger, og man vil da efter min Mening let kunne overbevise sig om, at der findes Meget i den, der ikke vil kunne passe paa de private Godser, og at den altsaa intet Præjudicerende kan medføre med Hensyn til det almindelige Spørgsmaals Løsning, naar det kommer frem. Jeg troer end ikke, at den Afgjørelse, som Spørgsmaalet her maatte finde, kan ansees som præjudicerende med Hensyn til den Afgjørelse, der kan være at træffe med Hensyn til offentlige Stiftsers Gods; det kan være, at Behandlingen i det Væsentlige paa een eller to enkelte Stiftsers Gods kan blive den samme, men det er da ikke paa Grund af det, der her bliver antaget, men det er kun, fordi der da er de samme Forhold tilstede som paa Statens Gods.